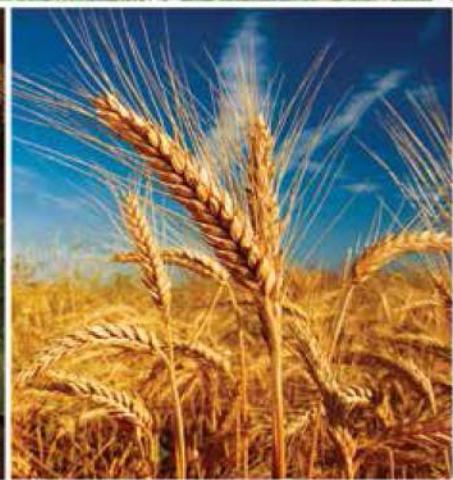


Tarımsal Destekler Bülteni





T.C. GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

Değerli üreticilerimiz;

Tarım, yapısal değişim ve dönüşüm çalışmalarıyla beraber ortaya konulan etkin ve kararlı politikalar ve sağlanan desteklerle son 11 yıllık dönemde büyük bir çıkış yapan ve ekonomimize önemli katkılar sağlayan bir sektör konumuna geldi.

Bu dönemde tarım sektörü; hayallerle değil stratejik planlarla, hamasetle değil ferasetle, sorunlar görmezden gelinerek değil çözülerek ele alındı ve sektörün geliştirilmesi için birçok önemli uygulama hayata geçirildi.

Tarımsal destekler, üretimi artırmanın yanında, kalite, sağlık, verimlilik ve kırsal kalkınma esas alınarak etkin bir politikaya bağlandı. Bu çerçevede tarım sektörüne, bitkisel üretimden hayvancılığa, kırsal kalkınmadan güvenilir gıdaya kadar birçok alanda önemli miktarda kaynak aktarıldı, üreticilerimize uygun koşullarda kredi imkanı sağlandı.

Hükümetlerimiz döneminde çiftçilere verdığımız destek her geçen yıl arttı. 2003-2013 döneminde çiftçilere toplam 60 Milyar TL hibe destek verildi.

Tarımsal kredilerde sağlanan uygun koşullar ile üreticilerimiz gerçek gücünü ortaya koydu. 11 yıl önce %59 olan kredi faiz oranları sıfır ile % 8,25 aralığına çekildi.

Uygulamaya konulan yeni projeler ve sektörde sağlanan desteklerle; Tarım sektörü son 10 yılın 9'unda büyüyerek yarım yüzyılın en istikrarlı dönemini yakaladı, Türkiye 192 ülkeye 17,7 Milyar dolar tarımsal ürün ihraç eden bir ülke konumuna ulaştı, 61 Milyar Dolara ulaşan Tarımsal GSYH ile Türkiye, Dünyada 7'inci sıraya, Avrupa'da 1'inci sıraya yükseldi.

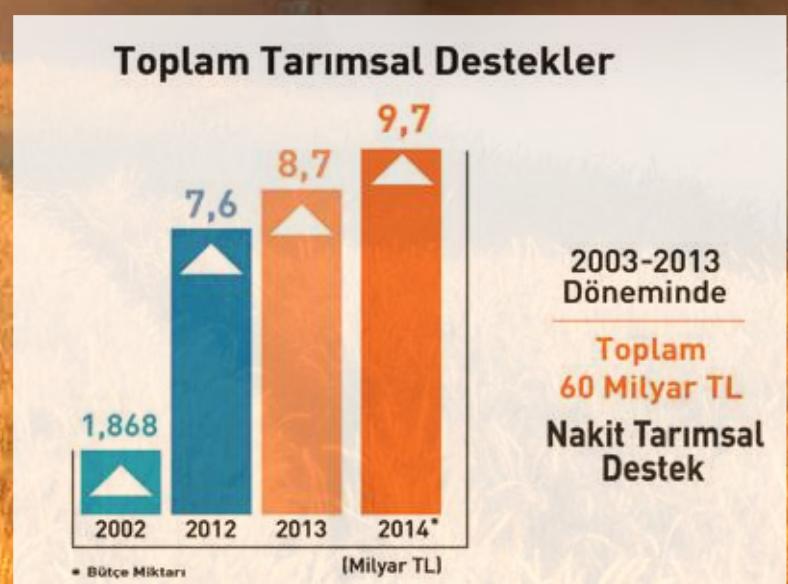
Bu anlayış çerçevesinde, Hükümetlerimiz dönemlerinde stratejik bir sektör olarak ele alınan tarım sektörünün ulaştığı seviyeyi gelecek dönemlerde de yükselmesi için çalışmalarımız aralıksız devam edecektir.

Ülkemize ve tarım sektörüne hayırlı olması dileğiyle.

Mehmet Mehdi EKER
Gıda Tarım ve Hayvancılık
Bakanı

Tarımsal Destekler; kalite, sağlık, verimlilik ve kırsal kalkınma esas alınarak yeniden düzenlendi ve miktarları artırıldı

- Üretimden hasada, işlenmeden satışa her aşamada üreticimizi destekledik.
- Destek kalemleri ve birim miktarları üretim sezonundan önce açıklandı.
- Desteklerin %60'dan fazla bölümü, üretimin en yoğun olduğu yılın ilk 6 ayında ödendi.
- 2002 yılında 1,8 Milyar TL iken, 2014 yılında üreticilerimize; 9,7 Milyar TL tarımsal destek verilmesi planlandı.
- 2003-2013 döneminde çiftçilere yaklaşık 60 Milyar TL nakit destek verildi.



Çiftçimize ilk kez mazot, gübre ve toprak analizi desteği verildi...

- 2003-2014 döneminde toplam 5,3 Milyar TL mazot desteği ödemesi yapıldı.
- 2005-2014 döneminde toplam 5 Milyar TL kimyevi gübre desteği ödemesi yapıldı.
- Verilen desteklerle çiftçilerimizin mazot ve gübre maliyetinin ortalama %16'sı karşılandı.
- 2009 yılından bugüne kadar 451 Milyon TL toprak analizi desteği verildi.



DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014) (TL/da)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER
MAZOT DESTEĞİ (TL/da)		
Peyzaj ve süs bitkileri, özel çayır, mera ve orman emvali alanları	3,1	ÇKS Belgesi Başvuru Dilekçesi
Hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler, sebze ve Meyve alanları	4,6	
Yağlı tohumlu bitkiler ve endüstri bitkileri alanları	7,5	
GÜBRE DESTEĞİ (50 da ve üzeri)		
Peyzaj ve süs bitkileri, özel çayır, mera ve orman emvali alanları	4,3	ÇKS Belgesi Başvuru Dilekçesi
Hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler, sebze ve meyve alanları	6	Analiz Formu Analiz Raporu
Yağlı tohumlu bitkiler ve endüstri bitkileri alanları	7,5	
TOPRAK ANALİZİ	2,5	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Analiz Formu ve Analiz Raporu

Fındık Stratejisi ile fındık üreticileri desteklendi, piyasalarda denge sağlandı...

FINDIK DESTEĞİ (2012-2013-2014)		
DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (TL/da)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Alan Bazlı Gelir Desteği	Ruhsat verilen alanlarda fındık yetiştiren üreticilere; <ul style="list-style-type: none">• 2012 yılı ürünü için 150• 2013 yılı ürünü için 160• 2014 yılı ürünü için 170	ÇKS ve FKS kaydı Başvuru dilekçesi Fındık üretici belgesi
Telafi Edici Ödeme	Ruhsatsız fındık bahçelerini sökerek, alternatif ürüne geçen üreticilere; <ul style="list-style-type: none">• 2012 yılı, ilk yıl için 300, ikinci ve üçüncü yıllarda ise her bir yıl için 150 olmak üzere toplam 600• 2013 yılı, ilk yıl için 300 ikinci yıl için 150 olmak üzere iki yılda toplam 450• 2014 yılı için 300	ÇKS Kaydı Başvuru dilekçesi

- 2009-2014 arasında, Alan Bazlı Gelir Desteği uygulaması kapsamında toplam 3,6 Milyar TL, alternatif ürün desteği ve söküm tazminatı ödemesi kapsamında toplam 3,6 Milyon TL ödeme yapıldı.
- Fındıkta alan bazlı destek her yıl birim destek miktarı artırılarak 2015 yılına kadar devam edecek.

Prim desteklerinin kapsamı genişletildi, miktarı artırıldı...

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER
FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ (Krş/kg)		
Yağlık Ayçiçeği	30	
Kanola	40	
Dane Mısır	4	
Kütlü Pamuk (sertifikalı tohum kullanan)	55	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Müstahsil makbuzu veya fatura
Soya fasulyesi	50	Borsa tescil beyannamesi,
Buğday, Arpa, Yulaf, Çavdar, Tritikale	5	Tohumluk sertifika belgesi, Sertifikalı tohumluk satış faturası
Aspir	45	
Zeytinyağı	70	
Çeltik, Kuru Fasulye, Nohut, Mercimek	10	
Çay	12	

Fark (Prim) Ödemeleri



2013

2,6 Milyar TL

2002
186 Milyon TL

Prim desteği verilen ürün sayısı

2002 4 ürün

2013 17 ürün

Patates siğili hastalığı görülen Adana, Giresun, Gümüşhane, Kayseri, Niğde, Nevşehir, Ordu ve Trabzon İllerinde patates yerine aspir, kanola, soya fasulyesi ve yağlık ayçiçeği üretimi yapan üreticilere aldığı fark ödemesi destegine %50 ilave ödeme yapılır.

- Stratejik öneme sahip kütlü pamuk, yağlık ayçiçeği, soya fasulyesi, kanola, aspir, dane mısır ve zeytinyağına önemli miktarda prim desteği verildi.
- Prim desteklerine; 2004 yılından itibaren çay, 2005 yılından itibaren hububat (arpa, buğday, çavdar, yulaf) ve çeltik, 2008 yılından itibaren baklagiller (kuru fasulye, nohut, mercimek) ile 2010 yılından itibaren de tritikale ilave edildi.
- Son 11 yılda prim desteği miktarı 14 kat arttı.
- 2003-2013 döneminde toplam 18 Milyar TL prim desteği ödendi

Sertifikalı tohum, fide ve fidan destekleri başlatıldı...

- Bitkisel üretimde verimlilik ve kalitenin artırılması amacıyla; 2005 yılında ilk kez destekleme kapsamına alınan sertifikalı tohumluk ve fide/fidan kullanımına bugüne kadar 733 Milyon TL ödendi.
- 2008 yılından itibaren özel sektör tarafından üretilen sertifikalı tohumluk da destekleme kapsamına alındı ve bugüne kadar toplam 135 Milyon TL destek ödendi.

Sertifikalı Tohum, Fide Fidan Kullanım, Sertifikalı Tohum Üretim Desteği		
DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER
YURTİÇİ SERTİFİKALI TOHUM KULLANIM DESTEĞİ (TL/da)		
Bağday	7,5	
Arpa, tritikale, yulaf, çavdar	6	
Çeltik, yer fıstığı, yonca	8	
Nohut, kuru fasulye, mercimek	10	
Susam, kanola (kolza), aspir	4	
Patates	40	
Soya	20	
Korunga, fig	5	
YURTİÇİ SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİM DESTEĞİ (TL/kg)		
Bağday	0,10	
Arpa, tritikale, yulaf, çavdar, patates	0,08	
Nohut, kuru fasulye, mercimek, aspir, korunga, fig	0,50	ÇKS Belgesi ,Müraacaat Formu, Sertifika Belgesi, Satış faturası Sözleşmeli yetiştirici listesi ve arazi bilgi formu
Çeltik	0,25	
Soya	0,35	Tohumluk beyannamelerinin onaylı sureti Yetkilendirilmiş tohumculuk Kuruluşu belgesi
Yer fıstığı	0,80	
Kanola (kolza)	1,20	
Susam	0,60	
Yonca	1,50	
YURTİÇİ SERTİFİKALI FİDAN/FİDE DESTEĞİ (TL/da)		
Kapama Bağ/Bahçe Tesisi	Standart	Sertifikalı
Bodur	150	350
Yarı Bodur	150	300
Bağ ve diğer meyve fidanları ile	100	230
Aşılama ile çeşit değiştirme	-	250
Zeytinde yağlık çeşitler ile	50	100
Virüsten ari fidanlara ilave olarak	50	100
Sertifikalı çilek fidesi	-	300
Sertifikalı/standart antepfıstığı anacı ile meyve bahçesi tesisi	100	230
Patates sığılı görülen alanlarda sertifikalı/standart fidan kullanım desteği	Aldığı desteğe %50 ilave	Aldığı desteğe %50 ilave

Organik tarım desteklendi...

- Organik tarım 2005 yılında, İyi tarım uygulamaları ise 2008 yılında ilk kez destekleme kapsamına alındı.
- 2011 yılından itibaren ise organik hayvancılık, su ürünleri ve arıcılık faaliyetlerinde bulunan üreticilere ilave %50 destekleme ödemesi yapılmaya başlandı.
- Organik Tarım yapan üreticilere bugüne kadar toplam 181 Milyon TL, İyi Tarım Uygulamaları faaliyetinde bulunan üreticilere bugüne kadar 25 Milyon TL destek ödendi.
- 2002-2012 döneminde organik tarımda; ürün sayısı %36, üretim alanı %682, üretim miktarı %464 arttı.
- 2007-2013 döneminde iyi tarım uygulaması yapan üretici sayısı 651'den 8,170 'e, iyi tarım uygulama alanı 54 Bin dekardan 985 Bin dekara yükseldi.

Organik Tarım Alanı ve Üretimi



DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER
ORGANİK TARIM	Meyve, Sebze	70 TL/dekar
	Tarla bitkileri	10 TL/dekar
	Anaç Sığır, Manda	150 TL/baş
	Buzağı	50 TL/baş
	Anaç Koyun, Keçi	10 TL/baş
	Arılı kovan	5 TL/kovan
	Alabalık	0,35 TL/kg
	Çipura-levrek	0,45 TL/kg
İYİ TARIM UYGULAMALARI	Meyve, Sebze	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, OTBİS Kaydı/Uygunluk Belgesi, KKKS Kaydı, KKBS Kaydı, OTBİS Kaydı, AKS Kaydı,
	Örtüaltı	ÖKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, İTÜ sertifikası

Hayvancılığa verilen önem ve destek artırıldı...

- Son 11 yılda hayvancılığa verilen destek 32 kat arttı.
- 2003-2013 döneminde hayvancılığa toplam 12,2 Milyar TL destek verildi.
- Son 11 yılda 50 başın üzerinde büyükbaş hayvancılık işletmesi sayısı %561 arttı.
- 13 yıl sonra AB'ye süt ve süt ürünleri ihracatı başladı.
- İlk kez 2013 yılında sertifikalı gebe dueve ve 2014 yılında da gebe sanen keçisi ihracatı başladı.

DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Yem Bitkileri	Yonca (sulu)	50 TL/dekar/yıl	ÇKS Belgesi, Başvuru dilekçesi
	Yonca (kuru)	30 TL/dekar/yıl	
	Korunga	40 TL/dekar/yıl	
	Tek Yıllıklar	35 TL/dekar/yıl	
	Silajlık Tek Yıllıklar	50 TL/dekar/yıl	
	Silajlık Mısır (sulu)	75 TL/dekar/yıl	
	Silajlık Mısır (kuru)	35 TL/dekar/yıl	
	Yapay Çayır-Mera	100 TL/dekar/yıl	
Arıcılık	Arılı kovan	10 TL/kovan	En az 30 en fazla 1.000 adet arılı kovana sahip olunması, AKS Belgesi, Başvuru dilekçesi, Arıcı kayıtlı olduğu il/ilçe dışından müracaat ediyor ise Arı Konaklama Belgesi ve Veteriner Sağlık Raporu
	Bombus arısı	60 TL/koloni	İzinli işletmelerden satın alınması, ÖKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Koloni Faturası
Su Ürünleri	Alabalık	0,65 TL/kg	ÇKS Belgesi, SKS* Belgesi, Başvuru dilekçesi, Ürün satış belgesi veya hasat tespit tutanağı, Üretici birliği veya kooperatifeye üyelik belgesi, Alım yapılan işletmenin izin belgesi
	Çipura-Levrek	0,85 TL/kg	
	Yeni Türler	1 TL/kg	
	Midye	0,05 TL/kg	
Süt Primi	Büyükbaş	Bakanlıkça	SKS Belgesi, Fatura veya müstahsil makbuzları
	Küçükbaş	0,20 TL/lt	
	Manda	0,20 TL/lt	
Çiğ Sütün Değerlendirilmesine Yönelik Destekleme (TL/ton)		Bakanlıkça belirlenir	Dilekçe, Taahhütname, Çiğ sütün süt tozu üretimi için üretici örgütlerinden tedarik edilmesi ve ilgili tebliğde yer alan diğer şartlar



DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat (2014) (TL/baş)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR	
Hayvan Başı Ödeme	Sütçü ve kombine ırklar ve melezleri ile etçi ırkların melezleri anaç sığır	225	Kültür ırkı veya kültür ırkı melez en az beş anaç sığırı sahip olunması, İşletmenin ve sığırların Türkvet ve e-islah sistemi kaydı, İlgili yetişirici/üretici birliğine üyelik, Başvuru Dilekçesi,	
	Etçi ırklar anaç sığır,	350	Türkvet'e kayıt, Türkvet İşletme Tescil Belgesi, Başvuru dilekçesi,	
	Anaç Manda	400	Türkvet'e kayıt, Başvuru dilekçesi,	
	Sütçü ve kombine ırklar ve melezleri anaç sığır soy kütüğü ilave	70	Başvuru dilekçesi, Türkvet ve e-islah sistemi kaydı, İlgili yetişirici birliğine üyelik,	
	Besilik Materyal Üretim Desteği (baş)	Anaç sığır	Kesimhanenin çalışma izinli olması, KES veri tabanına kayıt, Başvuru dilekçesi, Kesim ücreti faturası, alım satımı dair fatura, Müstahsil makbuzu, İşletme Tescil Belgesi, Hayvan Pasaportu, Veteriner Sağlık Raporu, Türkvet kayıtlarından düşümü gösteren belge, Onaylanmış kesim cetveli.	
		Buzağı	150	
	Anaç Koyun-Keçi		KKKS Belgesi, KKBS Belgesi, İlgili yetişirici birliğine üyelik, Başvuru dilekçesi,	
	Islah Amaçlı Süt Kalitesinin Desteklenmesi Projesi	50	Her bir sığır için süt içeriğinin tespiti amacıyla yapılacak analizler için Ankara, İzmir, Balıkesir, Bursa ve Tekirdağ illerinde belirtilen miktarda ödeme yapılır.	

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014) (TL/baş)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Hastalıklardan Ari İşletme	375 TL/baş (500 başa kadar tam, 501 baş ve üzeri için %50, sine karşılık gelen tutar)	Başvuru dilekçesi, İşletme Tespit ve İnceleme Tutanağı, Teknik ve hijyenik açıdan asgari yeterlilik, Sığırların küpelenmiş, pasaportu verilmiş ve veri tabanına kayıt edilmiş olmaları, Şap aşılarının yaptırılması, işletmede, karantina ve gözetim ünitesi bulunması, ilaç, aşısı ve benzeri kayıtların işletmede bulundurulması, Doğum, ölüm ve mecburi kesim tarihlerinin kaydı
Onaylı Süt Çiftliği (ilave)	50 TL/baş	Ayrıca onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip olan işletmeler
Hayvan Hastalığı Tazminatı Destekleri	Yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen miktar	Hayvan sahiplerine hayvan hastalığı tazminatları ve hayvansal ürün, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile bunların imha nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı ilgili tebliğ esaslarına göre ödenir.

DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR	
Tiftik (TL/kg)		20	Ürettiği tiftiği Tiftik Birliğine veya kooperatiflerine satmak, Başvuru dilekçesi	
İpek Böceği Desteği	Tohum (TL/Kutu/adet)	30	Koza Birlik tarafından ipekböceği tohumları üreticilere ücretsiz olarak dağıtıltır. Tohum bedeli Birliğe Bakanlıkça ödenir.	
	Yaş Koza,damızlık koza ve diğer (TL/kg)	20	Ürettiği yaş ipekböceği kozasını Koza Birlige veya kooperatiflerine satmak	
Hayvan Gen Kaynaklarını Koruma (TL/baş)	Büyükbaş	500	Türkvet, AKS veya KKKS kaydı Başvuru Dilekçesi Hakediş Formu Taahhütname İkamet İlmühaberi Sözleşme Geliştirme projesinde yer alanlar için birliğe üyelik	
	Küçükbaş	80		
	Arı (kovan)	40		
	Elit Sürü	35 Yavru		
	Taban Sürü	35 Yavru		
	Halk Elinde Manda İslahi Desteği			
	700			
	Damızlığa ayrılan manda yavrusu desteği			
	100			
Buzağı Suni Tohumlama Desteği (TL/baş)	Suni tohumlamadan ve etçi ırttan doğan	75	Soykütüğü, Önsoykütüğü Sistemine kayıt Türkvet'te kayıt E-ıslah sisteme kayıt Başvuru dilekçesi	
	Döl Kontr. Prj. kapsamındaki suni tohumlamadan doğan buzağı ilave	35		
	Suni tohumlamadan doğan çevirme melezi ilave	75		
Sürü Yöneticisi İstihdamı Desteği (TL/İşletme)	500 baş ve üzeri küçükbaş hayvan sayısına sahip işletmelerde 2014 yılında başlar	5.000	Başvuru dilekçesi E-ıslah sistemine kayıt SGK hizmet dökümü Sürü yönetici sertifikasına sahip olmak	
Aşı Desteği (TL/baş)	Şap aşısı (Büyükbaş)	0,75	İlgili tebliğ esaslarına göre veteriner hekimler yararlanır.	
	Şap aşısı (Küçükbaş)	0,50		
	Brucellosis (Büyükbaş)	1,50		
	Brucellosis (Küçükbaş)	0,50		

GAP ve DAP İLLERİNDE DAMIZLIK SİĞIR İŞLETMESİ YATIRIM DESTEKLERİ (2013-2015)		
DESTEK ORANI (%)	UYGULANDIĞI İLLER	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
50-300 baş için İnşaat % 30 Hayvan alımı % 40 Makine alımı % 40	GAP Desteği: Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak DAP Desteği: Ağrı, Ardahan, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Elazığ, Erzurum, Gümüşhane,Hakkari, İğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van	Uygulama rehberinde belirtilen usul ve esaslara göre yatırımı yapacağı yerdeki İl Müdürlüğüne başvururlar.



DİĞER DESTEKLER

Devlet destekli tarım sigortası ile çiftçimizin alıntıları güvence altına alındı...

- Doğal afetlerden etkilenen üreticilerin mağduriyetlerini gidermek üzere 70 yıllık bir rüya olan Tarım Sigortaları uygulamaları 2006 yılında başlatıldı.
- Poliçe bedelinin %50'si hibe olarak karşılandı.
- Uygulamanın başladığı 2006 yılından 2014 yılına kadar; 81 il, 936 ilçe, 1.630 bucak, 30.895 köyde toplam;
 - 3,9 Milyon adet sigorta policesi kesildi,
 - 1,2 Milyar TL prim desteği ödemesi,
 - 1,2 Milyar TL hasar ödemesi yapıldı.
- 2013 yılında sigortalanan alan 14,3 Milyon dekara, hayvan sayısı ise 826 Bin başa ulaştı.

TARIM SİGORTALARI (TARSİM) PRİM DESTEĞİ (2014)

DESTEK ORANI (%)	DESTEKLEME KONULARI	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Dolu Paket Priminin %50'si	Bitkisel Ürün Sigortası	ÇKS kaydı
Don Priminin %66'sı	Sera Sigortası	ÖKS kaydı
Poliçede yazılı olan primin %50'si	Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası	TÜRKVET kaydı
	Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası	TÜRKVET kaydı
	Kümes Hayvanları Hayat Sigortası	Biyogüvenlik ve hijyen kuralları sağlanmış kapalı sistemde yetişen kümes hayvanları sigortalama kapsamındadır.
	Su Ürünleri Hayat Sigortası	SKS kaydı
	Arıcılık Hayat Sigortası	AKS kaydı

Not: Sigorta poliçeleri TARSİM'e üye sigorta şirketleri veya acenteler tarafından kesilmektedir.

DİĞER DESTEKLER



T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANÇLIK
BAKİNLİĞİ

- 2006 yılında başlatılan "Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması (ÇATAK) Projesi" ile çevre sorunlarıyla mücadele edilmesi amaçlandı. Proje 43 ilimize yaygınlaştırıldı.
- Sertifikalı danışmanlarla sözleşme imzalayan çiftçiler/tarımsal işletmeler 2009 yılından itibaren desteklenmeye başlandı. 2009-2013 döneminde toplam 110 Milyon TL destek sağlandı.
- 2003-2013 döneminde Ar-Ge için toplam 792 Milyon TL kaynak sağlandı.
- Bakanlığımız, TÜBİTAK tarafından en fazla projesi kabul edilen kamu kurumu oldu.

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
BİYOLOJİK MÜCADELE DESTEĞİ (TL/da)	70-460	ÖKS veya ÇKS kaydı Başvuru dilekçesi Kullanılan tül ve BKÜ'ye ait fatura ÜKD kaydı
ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI (TL/İşletme)	375	ÇKS veya HKS kaydı, ÇMVA sistemine dâhil olunması
ÇEVRE AMAÇLI TARIM ARAZİLERİNİN KORUNMASI (ÇATAK) DESTEĞİ (TL/da)		Başvuru dilekçesi ÇKS Kaydı
I Kategori	30	
II Kategori	60	
III Kategori	135	
AR - GE DESTEĞİ		Proje başvuru dönemi ve Ar-GeDestek Programı öncelikli konuları www.tagem.gov.tr adresinde ilan edilir. 2014-2018 yılları içinde destekleme ödemesi yapılır
TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK DESTEĞİ (TL/İşletme)	600	Başvuru formu ve Taahhütname, İcmal, Hizmet Sözleşmesi, SGK borcu olmadığına dair belge, Vergi borcu olmadığına dair belge, Gelir Makbuzu, Kurul Onayı, Bakanlık Kayıt Sistemlerinden birine kaytlılık

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ

Kırsal kalkınma hamlesi başlatıldı...

- Tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayan %50 hibe destekli Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) 2006 yılında başladı.
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, depolanması ile ilgili ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları, damla ve yağmurlama sulama yatırımları desteklenmektedir.
- Ekonomik yatırımlar kapsamında; 2006-2013 döneminde 4.733 tarımsal sanayi tesisi tamamlandı, 930 Milyon TL hibe desteği verildi.
- 2007-2013 döneminde 222 Bin yeni makine ekipmana, 822 Milyon TL hibe desteği verildi.
- 2013 yılı itibariyle Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında toplam 1,9 Milyar TL hibe desteği verildi.

KKYPD KAPSAMINDA TARIMA DAYALI EKONOMİK YATIRIMLAR (2014)

Destekleme konuları		Destekleme Miktarı(TL)	Destekleme Oranı
Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması Diğer	Yaş meyve sebze tasnif, paketleme ve depolama	3.000.000	% 50
		1.000.000	
Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		3.000.000	
Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		3.000.000	
Hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		1.000.000	
Alternatif enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımı		1.000.000	
Soğuk hava deposu yapımı		1.000.000	
Çelik silo yapımı		1.000.000	
Tarımsal üretmeye yönelik Modern sabit yatırımlar	Küçükbaş ve kanatlı hayvan yetiştiriciliği, Mantar yetiştiriciliği, kültür balıkçılığı	1.000.000	
	Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği	1.500.000	
Alternatif enerji kaynakları üretim tesisi*		1.000.000	

*Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış veya yapılacak tesislerde kullanılmak üzere; alternatif enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı veya elektrik üreten tesiler ile güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik yeni yatırımlar.

UYGULAMA İLLERİ

• Yağ meyve sebze tasnif, paketleme ve depolama yatırımları hariç bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, soğuk hava deposu, çelik silo, hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, alternatif enerji kullanan yeni sera ve alternatif enerji üretim tesisi konularında yapılacak yatırımlar için; Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Ankara, Aydin, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Mersin, Kars, Kastamonu, Konuya, Kütahya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Tokat, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Yozgat, Aksaray, Karaman, Ardahan.

• Bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, soğuk hava deposu, çelik silo, hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, alternatif enerji kullanan yeni sera, alternatif enerji üretim tesisi ile tarımsal üretimmeye yönelik modern sabit yatırımlar için; Adana, Adiyaman, Antalya, Artvin, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Zonguldak, Bayburt, Kırıkkale, Batman, Şırnak, Bartın, İğdır, Yalova, Karabük, Kilis, Osmaniye ve Düzce.

KKYPD KAPSAMINDA MAKİNE-EKİPMAN VE SULAMA YATIRIMLARI (2014)

HİBE KONULARI	HİBEYE ESAS HARCAMA LİMİTLERİ (TL)	DESTEK ORANI (%)	UYGULAMA İLLERİ	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Makine Ekipman Desteği	Gerçek Kişiler: 50.000 Tüzel Kişiler: 100.000 Süt Ür. Bir. :100.000	50	81 İL	Başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin ÇKS'ye veya diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olmaları ayrıca idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olmaları gereklidir. Diğer koşullar uygulama rehberlerinde ayrıntılı olarak yer almaktadır.
Sulama Yatırımlarının Desteklenmesi	Gerçek kişiler: 100.000 Tarımsal amaçlı şirketler:200.000			

IPARD kapsamında yatırımlar desteklendi...

- Ülkemizin sağlayacağı ulusal katkıyla birlikte toplamda 1 Milyar Avroyu geçen kaynağı kullandıracak Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu kuruldu.
- Programın Uygulandığı iller;** Afyon, Ağrı, Amasya, Ankara, Aksaray, Ardahan, Aydin, Balıkesir, Bursa, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Karaman, Kars, Kastamonu, Kahramanmaraş, Kütahya, Konya, Isparta, Manisa, Malatya, Mardin, Mersin, Muş, Nevşehir, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Uşak, Van, Ordu, Yozgat

HİBE KONULARI	HARCAMA LİMİTLERİ (Avro)	DESTEK ORANI (%)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Süt Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	15.000 - 1.000.000	50 - 65	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır. 2. HKS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Başvuru sahibi; gerçek kişi ise kendisi veya bir daimi çalışamı, tüzel kişilik ise bir daimi çalışanı IPARD Programınca belirlenen eğitime veya tecrübeye sahip olmalıdır.
Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	Kırmızı Et		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır. 2. HKS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Başvuru sahibi; gerçek kişi ise kendisi veya bir daimi çalışamı, tüzel kişilik ise bir daimi çalışanı IPARD Programınca belirlenen eğitime veya tecrübeye sahip olmalıdır.
	Kanatlı Eti		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır. 2. HKS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Süt İşleyen işletmeler	50	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
	Süt Toplama merkezleri		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Kırmızı ve Kanatlı Eti işleyen işletmeler ve Kesimhaneleri	30.000 - 3.000.000	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ

HİBE KONULARI	HARCAMA LİMİTLERİ (Avro)	DESTEK ORANI (%)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması	50.000 - 1.250.000	50	<p>İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. Üretici örgütü ise, ilgili kanun kapsamında tanımlanmış olmalı ve gerekli koşulları karşılamalıdır. 5. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. <p>Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Başvuru sahibi ÇKS'ye kayıtlı meyve veya sebze üreticisi olmalıdır.
Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	50.000 - 1.500.000	50	<p>İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KOBİ kapsamında olmalıdır 2. İşletmeler ilgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. <p>Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi (Arıcılık, Süs Bitkileri, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler)	5.000 - 250.000		<p>İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır. 2. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. İlgili kanun hükümlerine uygun üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır (mevcut işletmeler için). 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. <p>Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır. 3. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır (arıcılık hariç), 4. Arıcılık konusunda en az 50, en fazla 500 kovana sahip olmalıdır.

HİBE KONULARI	HARCAMA LİMİTLERİ (Avro)	DESTEK ORANI (%)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Yerel Ürünlerin ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi	10.000 - 400.000		<p>İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır. 2. İlgili Kanun hükümlerine uygun olarak üretim ve kayıt/onay sertifikalarına sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. <p>Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır.
Kırsal Turizm	15.000 - 500.000	50	<p>İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır. 2. UVS' ye kayıtlı olmalıdır. 3. İlgili kanun hükümlerine uygun üretim ve kayıt sertifikalarına sahip olmalıdır.(mevcut işletmeler için) 4. Konaklama tesisleri yatırım sonunda en fazla 25 oda kapasitesine sahip olmalıdır. <p>Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır. 3. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır.
Kültür Balıkçılığının Geliştirilmesi	15.000 - 400.000		<p>İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır, 2. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. İlgili Kanun hükümlerine uygun üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır (mevcut işletmeler için). 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. <p>Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır. 3. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır,

Tarımda faizsiz finansman dönemi başlatıldı...

- 2002 yılında %59 seviyesinde olan kredi faiz oranları, sıfır ile %8,25 aralığına düşürüldü.
- Birçok tarımsal faaliyet faizsiz kredi kapsamına alındı.
- Son 11 yılda toplam 93 Milyar TL Tarımsal kredi kullanıldı.

- Hayvancılık, sulama, sertifikalı tohum, fide ve fidan üretimi, çok yıllık yem bitkileri üretimi yatırımları, damızlık kanatlı yetiştirciliği, su ürünleri yetiştirciliği yatırımlarında faizsiz finansman dönemi başlatıldı, **kredi faizleri sıfırlandı**.
- Hayvancılık kapsamında 2010 yılından bugüne kadar 240 Bin üreticiye toplam 7,6 Milyar TL faizsiz kredi kullanıldı.

2014 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
HAYVANSAL ÜRETİM KONULARI			
Damızlık süt sığırı yetişticiliği	750.000 TL'ye kadar	100	50
	750.001-5.000.000 TL	75	50
	5.000.001-20.000.000 TL	50	25
Yaygın hayvansal üretim	50.000 TL'ye kadar	50	50
	50.001-500.000 TL	25	25
Damızlık	Etçi sığır yetişticiliği	100	100
	Düve yetişticiliği	100	100
Büyükbaş Hayvan	Yetiştiriciliği	50	25
	Besiciliği	50	50
Küçükbaş Hayvan	Yetiştiriciliği	100	100
	Besiciliği	100	50
Arıcılık		50	50
Kanalı sektörü		50	25
Kanalı sektörü damızlık yetişticiliği		100	100
Su Ürünleri	Su ürünleri yetişticiliği	100	50
	Su ürünlerini açılığı	50	25
			2.000.000

TARIMSAL KREDİLER



2014 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi / Kredisi	
BİTKİSEL ÜRETİM KONULARI			
Kontrollü örtüaltı tarımı	750.000 TL'ye kadar	50	50
	750.001 - 5.000.000 TL	50	25
	5.000.001 - 10.000.000 TL	25	25
Yaygın bitkisel üretim	50.000 TL'ye kadar	50	50
	50.001 - 500.000 TL	25	25
Çok yıllık yem bitkisi üretimi		100	75
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi		100	100
Yurt içi sertifikalı tohum, fide kullanımı	50	50	1.000.000
Yurt içi sertifikalı fidan kullanımı	50	50	5.000.000
Süs bitkisi üretimi	50	50	2.500.000
İyi tarım/Organik tarım uygulamaları	50	50	5.000.000



TARIMSAL KREDİLER



- Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri yatırımları 2014 yılında ilk kez faizsiz finansman kapsamına alındı.

2014 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDIRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
MUHTELİF KONULAR			
Tarımsal mekanizasyon	50	50	1.500.000
Modern basınçlı sulama	100	100	1.500.000
Arazi alımı	25	25	500.000
Diğer üretim konuları	25	25	500.000
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLERİN ÜRETİM KONULARI			
Damızlık Süt Sığırı Yetiştiriciliği	100	75	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği	75	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan Besiciliği	100	75	5.000.000
Kontrollü Örtü Altı Tarımı	75	75	7.500.000
Su Ürünleri Avcılığı	75	75	3.000.000
Tarımsal Ürünler İşleme, Paketleme, Depolama Tesisi	75	50	5.000.000



AÇIKLAMALAR

Bu bültende, tarım sektörüne yönelik destekleme uygulamalarının detaylarına yer verilmiş ve üreticilerimizin uygulanmakta olan desteklerden haberdar edilmesi ve genel koşulları hakkında özet olarak bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Üreticilerimiz, desteklemeler için Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine, IPARD kapsamındaki AB Kırsal Kalkınma destekleri için Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlüklerine başvurabilirler.

Desteklemeler hakkında, Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerinden, Bakanlığımız web sayfasından (www.tarim.gov.tr) ve Strateji Geliştirme Başkanlığı bünyesinde bulunan Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisinden (www.taryat.gov.tr) detaylı bilgi edinebilirler.



KISALTMALAR

- AKS Arıcılık Kayıt Sistemi
- BKÜ Bitki Koruma Ürünü
- ÇKS Çiftçi Kayıt Sistemi Belgesi
- DAP Doğu Anadolu Projesi
- E- İslah Sığır cinsi hayvanların kaydedildiği veri tabanı
- FKS Fındık Kayıt Sistemi
- GAP Güneydoğu Anadolu Projesi
- HKS Hayvan Kayıt Sistemi
- IPARD Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni
- İTU İyi Tarım Uygulamaları
- KES Kırmızı Et Kayıt Sistemi
- KKBS Koyun Keçi Bilgi Sistemi
- KKKS Koyun-Keçi Kayıt Sistemi
- OTBİS Organik Tarım Bilgi Sistemi
- ÖKS Örtüaltı Kayıt Sistemi
- SKS* Su Ürünleri Kayıt Sistemi
- SKS Süt Kayıt Sistemi
- TÜRKVET İşletmelerin, yetişticilerin ve sığır cinsi hayvanların kimlik bilgilerinin kayıt altına alındığı veri tabanı
- UVS Ulusal Vergi Sistemi
- ÜKD Üretici Kayıt Defteri



www.tarim.gov.tr